

Laksefiske i Tanaelva

- ☐ Ta med ordbok fra hylla til høyre ved hovedinngangen.
- ☐ Finn kontoret for Næring, kultur og helse i 2.etasje.
- ☐ Snakk med personen på kontoret, så vil hjelpe deg med å finne frem til Tanaelva.
- ☐ Snakk med ofelaš ved elva og følg instruksene for å fiske.
- ☐ Prøv fiskelykken! Du finner fiskestang i kista ved elva. **Husk å ikke fiske mer enn du trenger!**
- ☐ Ta med laksen tilbake til ofelaš og lån bålet til å steke fisken.
- ☐ Snakk med ofelaš for å dra tilbake til Sametinget. Levér fisken på kontoret for å få premie.

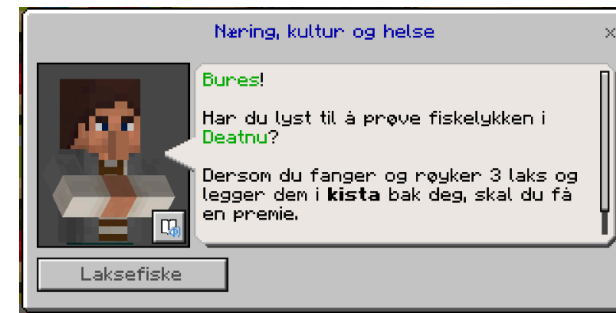
Til refleksjon:

Har du fått pukkellaks på kroken?
Undersøk hvorfor denne arten er så beryktet.

Tips!

Dersom du gjør alle oppdragene i Sametinget, kan du bruke premiene til å åpne kontordøra til Sametingets direktør.

Trykk på knappen for å dra til Tanaelva.

Stek fangsten på bålet.

Levér fiskene her for premie.

Til læreren: Etterarbeid - småskolen

Samtale med elevene om punktene under:

- Hvorfor er det viktig å ikke fiske mer enn man trenger?
- Samisk kultur har lange tradisjoner for fiske. Forsøk å finne ut hvordan de behandlet fisken etter fangst.
- I Minecraft brukte elevene fiskestang. Forsøk å finne ut hvilke fiskemetoder samene tradisjonelt har brukt.

Relevante kompetansemål etter 4.årstrinn:

- utforske og gi eksempler på noen sider ved bærekraftig utvikling (Samfunnsfag)
- delta i høsting og bruk av naturressurser og drøfte hvordan naturressurser kan brukes på en bærekraftig måte (Naturfag)
- utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett og ressursbruk (KRLE)
- samtale om måltidsskikker fra norsk og samisk kultur og fra andre kulturer, og om verdien av å spise sammen med andre (Mat og helse)

Forslag til ressurser og støtte for læreren:

- [Samiske veivisere](#): Tradisjonell kunnskap i laksefiske
- [Reiadu](#): Fiske
- [Guovdageainnu meahcceguovddáš / Kautokeino natursenter](#): Fiske
- [Nordlige folk \(sjøsamer\)](#): Fiske
- [NRK](#): Hva er egentlig greia med pukkellaks? (12.10.21)

Etterarbeid - mellomtrinnet

Undersøk og reflekter:

- I samisk tradisjon var ikke overfiske et problem, fordi man ikke fisket mer enn man trengte.
 - Hvorfor er det viktig å ikke fiske mer enn man trenger?
 - Finn ut hva overfiske er. Hvilke konsekvenser kan overfiske gi?
- Samisk kultur har lange tradisjoner for fiske. Forsøk å finne ut hva fisken ble brukt til.
- I Minecraft brukte elevene fiskestang. Forsøk å finne ut hvilke andre fiskemetoder som ble brukt i samisk tradisjon, og undersøk hvilke fiskemetoder som er vanlige å bruke i dag.
- Pukkellaksen inntar stadig nye områder. Finn ut hvorfor denne arten er så beryktet, og undersøk hvordan dette påvirker det biologiske mangfoldet.

Relevante kompetansemål etter 7.årstrinn:

- utforske hvordan mennesker i fortiden livnærte seg, og samtale om hvordan sentrale endringer i livsgrunnlag og teknologi har påvirket og påvirker demografi, levekår og bosettingsmønstre (Samfunnsfag)
- gi eksempler på hvordan tradisjonell kunnskap har bidratt og bidrar til naturvitenskapelig kunnskap (Naturfag)
- gjøre rede for betydningen av biologisk mangfold og gjennomføre tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nærmiljøet (Naturfag)
- foreslå tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nordområdene og gi eksempler på betydningen av tradisjonell kunnskap i naturforvaltning (Naturfag)
- reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til menneskets levesett og levekår og klodens framtid (KRLE)
- utforske og presentere tradisjonelle norske og samiske metoder for å konservere mat og fortelle om råvarene som blir konserverte (Mat og helse)
- utforske levemåter og tradisjoner i ulike samfunn i den engelskspråklige verden og i Norge og reflektere over identitet og kulturell tilhørighet (Engelsk)

Forslag til ressurser og støtte:

- [Samiske veivisere](#): Tradisjonell kunnskap i laksefiske
- [Reiadu](#): Fiske
- [Guovdageainnu meahcceguovddáš / Kautokeino natursenter](#): Fiske
- [Nordlige folk \(sjøsamer\)](#): Fiske
- [NRK](#): Hva er egentlig greia med pukkellaks? (12.10.21)

Etterarbeid - ungdomstrinnet

Undersøk og reflekter:

- I samisk tradisjon var ikke overfiske et problem, fordi man fisket ikke mer enn man trengte.
 - Hvorfor er det viktig å ikke fiske mer enn man trenger?
 - Finn ut hva overfiske er. Hvilke konsekvenser kan overfiske gi?
- Samisk kultur har lange tradisjoner for fiske. Forsøk å finne ut hva samene brukte fisken til.
- I Minecraft brukte du fiskestang for å fiske. Forsøk å finne ut hvilke fiskemetoder som tradisjonelt har blitt brukt innen samisk kultur, og hvilke fiskemetoder som er vanlige å bruke i dag.
- Pukkellaksen inntar stadig nye områder. Finn ut hvorfor denne arten er så beryktet, og undersøk hvordan dette påvirker det biologiske mangfoldet.
- Finn ut hva [FN-konvensjonen om biologisk mangfold \(CBD\) av 1992, artikkel 8 \(j\)](#) handler om.
 - Hvilken betydning har dette for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd?
- På 1980-tallet forsvant torsken fra flere fjorder i Finnmark samtidig med at titusenvise av sel inntok fjordene. Datidens fiskeriminister, Bjarne Mørk-Eidem, stanset all torskefiske 18.april 1989 av frykt for at torsken skulle bli utryddet. Da myndighetene åpnet opp for torskefiske igjen, var det med strengt regulerte regler. De minste fiskebåtene, som stort sett var sjøsamer, mistet retten til å fiske torsk, fordi reglene baserte seg på hvor mye torsk man hadde hentet opp årene i forveien. Dette rammet de minste båtene hardt, fordi de ikke hadde utstyr til å fiske dypt nok, for slik å unngå selen.
 - Drøft hvilken påvirkning teknologien (f.eks. fiskebåtene) har hatt på enkeltmennesker, samfunn og naturen.

Relevante kompetansemål etter 10.årstrinn:

- utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte innvirkningen teknologien har hatt og har på enkeltmennesker, samfunn og natur (Samfunnsfag)
- utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd (Samfunnsfag)
- gi eksempler på og drøfte aktuelle dilemmaer knyttet til utnyttelse av naturressurser og tap av biologisk mangfold (Naturfag)
- gi eksempler på samers tradisjonelle kunnskap om naturen og diskutere hvordan denne kunnskapen kan bidra til bærekraftig forvaltning av naturen (Naturfag)
- lage mat fra norsk og samisk kultur og fra andre kulturer og sammenligne og utforske råvarer og matlagingsmetoder som brukes i ulike matkulturer (Mat og helse)

Forslag til ressurser og støtte:

- Se dokumentaren [“Kasta på land”](#) (Brennpunkt, NrK, 2016).
- Se videoen [“Det hadde vært godt med seimølja”](#). Utdraget gir et innblikk i fjordøkologi, lokal kunnskap og fiskerier i Porsanger i Finnmark, og hadde tittelen “Fortellinger fra en fjord om hvordan fisken forsvant og hva som kom i stedet”.
- [Samiske veivisere](#): Tradisjonell kunnskap i laksefiske
- [Reiadu](#): Fiske
- [Guovdageainnu meahcceguovddáš / Kautokeino natursenter](#): Fiske
- [Nordlige folk \(sjøsamer\)](#): Fiske
- [NRK](#): Hva er egentlig greia med pukkellaks? (12.10.21)